

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Основні правила обліку реалізації основних засобів визначено П(С)БУ 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність». Згідно з вимогами П(С)БО 27 об'єкти основних засобів, стосовно яких прийнято рішення про їх реалізацію, підлягають переведенню до складу необоротних активів, утримуваних для продажу [1].

Згідно з п. 1 розд. II П(С)БО 27 об'єкти основних засобів визнають утримуваними для продажу, якщо: економічні вигоди очікується отримати від їх продажу, а не від використання за призначенням; вони готові до продажу у їх теперішньому стані; їх продаж, як очікується, буде завершено протягом року з дати визнання утримуваними для продажу; умови їх продажу відповідають звичайним умовам продажу для подібних активів; здійснення їх продажу має високу ймовірність, зокрема, керівництвом підприємства підготовлено відповідний план або укладено твердий контракт про продаж, здійснюється їх активна пропозиція на ринку за ціною, яка відповідає справедливій вартості [1].

Переводити об'єкт основних засобів у склад необоротних активів, утримуваних для продажу, слід на дату, коли він повністю відповідає всім вимогам, установленим п. 1 розд. II П(С)БО 27.

Слід зазначити, що не завжди підприємство планує реалізацію основних засобів. Іноді така потреба виникає несподівано. В такому разі у підприємства немає підстав для списання такого об'єкта оскільки:

по-перше, - він не відповідає останньому з перелічених у П(С)БО 27 критеріїв (його реалізація не планувалася заздалегідь);

по-друге, - списання основних засобів у результаті їхньої реалізації не передбачена жодним з стандартів. Згідно П(С)БО «Основні засоби» списувати об'єкти з балансу як основні засоби можна тільки в разі їх безоплатної передачі або списання внаслідок невідповідності критеріям активу [2].

Для обліку таких активів призначено субрахунок 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» [3]. Але цей субрахунок знаходиться у складі рахунку 28 «Товари», який використовується для обліку оборотних активів. На наш погляд, основні засоби, призначені для продажу слід обліковувати у складі необоротних активів. Для відображення зазначених активів доцільно використовувати субрахунки четвертого порядку до рахунку 10 «Основні засоби», наприклад, 1041 «Машини та обладнання для реалізації».

Доходи і витрати, пов'язані із продажем основних засобів, визнають відповідно П(С)БО 15, та П(С)БО 16 за фактом їх відвантаження. Доходи від реалізації основних засобів, визнаних утримуваними для продажу, відображають за кредитом субрахунку 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів». Балансову вартість активу при його реалізації списують у дебет субрахунку 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів» [3].

Вимоги щодо використання цих субрахунків є суперечливими оскільки вони призначені для обліку доходів і витрат від реалізації оборотних активів, а їх використання призводить до викривлення показників фінансової звітності. Доходи і витрати відображаються у формі № 2 «Звіт по фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) у складі іншої операційної діяльності, а надходження коштів – у формі № 3 «Звіт про рух грошових коштів» у складі інвестиційної діяльності.

Для вирішення цієї проблеми доцільно використовувати субрахунки 977 «Інші витрати звичайної діяльності» та 746 «Інші доходи від звичайної діяльності» відповідно.

Такий підхід дозволить усунути існуючі розбіжності у відображенні результатів реалізації необоротних активів у фінансової звітності.

Список використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [Електронний ресурс] затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>. – Назва з екрану.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0288-00>. – Назва з екрану.

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99>. – Назва з екрану.